

[Poul Møller.]

de tusinder af ansatte, man har til at hjælpe sig, kan man så ikke gennemføre denne opgave? Jeg synes, det må være vanskeligt at forlange, at vi skal komme og fortælle, hvordan man kan spare arbejdskraft i staten, hvis de mennesker, der leder statsstyret, ikke kan finde ud af det.

Vi ved da godt, at der er en række udgiftsområder, vi er enige om, og her ville der slet ikke kunne spares i den størrelsesorden, der er brug for; besparelserne skal være i den størrelsesorden, der kunne fremkomme, hvis man gik ind på en rationalisering af hele den offentlige forvaltning. Hvorfor har man f.eks. intet gjort for en administrativ reform i de mange år, man har haft magten? Er man da ikke klar over, at en decentralisering af ansvaret og af bevillingerne ville medføre besparelser? Hvorfor vil man slet ikke tage alvorligt fat på den opgave at gennemføre arbejdsbesparende foranstaltninger i selve statsvirksomhederne? Det er dog klart, at andre virksomheder, der står over for mangel på arbejdskraft, over for stigende omkostninger, foretager dybtgående undersøgelser af, hvordan de kan spare arbejdskraft, hvordan de kan holde omkostningerne nede. De siger ikke: nu stiger omkostningerne; så må vi bare lægge det hele over på priserne og lade kunderne betale det — i hvert fald ikke, hvis de er under en vis konkurrence.

Hvordan går det med det, som statsministeren allerede for år og dag siden talte om: en ændret byrdefordeling mellem kommuner og stat? Gør man fremskridt i så henseende? Er man inde i alvorlige overvejelser? Er man i nærheden af afgørelsens time i denne henseende, eller lader man det bare blive ved ordene? Hvorfor vil man ikke omlægge huslejetilskuddene, således at de følger familierne i stedet for lejlighederne? Har man ikke haft tilstrækkelig tid i de 11-12 år til at forberede en sådan forenkling og sådanne foranstaltninger? Det er de spørgsmål, vi stiller.

Man budgetterer nu, at statens andel i de civile anlægsudgifter skal stige fra 1.325 mill. kr. til 1.889 mill. kr., nær ved 1.900 mill. kr., altså med godt 560 mill. kr. fra det ene år til det andet. I forrige regnskabsår udgjorde statens andel i de

civile anlægsudgifter 1.173 mill. kr. Det var altså i sidste regnskabsår. Nu skal vi så op på 1.889 mill. kr. i det kommende regnskabsår.

Vi er tilhængere af en udvikling på disse områder. Der er ingen principiel uenighed mellem os om det, men vi tror ikke på, at det kan lade sig gøre at hoppe fra 1.170 mill. kr. til 1.890 mill. kr. fra det ene år til det andet, altså over 2 år. Vi tror ikke, at det simpelt hen i denne beskæftigelses-situation er muligt. Det er jo nemlig ikke kun et spørgsmål om penge og om glæden ved at bevilge penge her i folketinget til foretagender; men det er et spørgsmål om, hvorvidt statens entreprenører og statens virksomheder kan skaffe den arbejdskraft, der skal til for at gennemføre arbejderne i den udstrækning, hvori de er bevilget. Vi kan jo i det ene statsregnskab efter det andet se, at det har man ikke kunnet.

Skal vi pludselig have en vækst på 40 pct. fra et år til næste år på dette område, så skal staten alene til anlægsarbejder — hvortil kommer kommunernes andele — næste år bruge 15.000 flere helårsarbejdere, end man har anvendt i år. Staten skal beslaglægge 15.000 flere helårsarbejdere; hvor vil man få dem fra? Ikke 15.000 arbejdere i alt, men 15.000 flere, end man bruger i år. Hvor vil man få dem fra? Tror man, at det private erhvervsliv frivilligt giver afkald på denne arbejdskraft? Ja men hvis erhvervene ikke gør det frivilligt, får vi jo længledningsprocessen. Og hvis det private erhvervsliv giver afkald på 15.000 mand til offentlige investeringer, er man så sikker på, at vi får den produktionsstigning, den industrieksportstigning, som er nødvendig for os, og som vi stadig væk må have, for at vi overhovedet kan regne med at kunne klare et statsbudget af denne størrelsesorden?

Jeg tror derfor, at den højtærede finansminister har lagt en skjult reserve ind i denne budgetpost, en skjult reserve, og det bekræftes jo af regnskabet. Tager man f.eks. regnskabet for finansåret 1963-64, ser man, at der på anlægskontoen er bevilget 1.001 mill. kr. til direkte statsanlæg, men man har kun brugt 827 mill. kr. Det var altså ikke karrighed fra herovre, fra højre side af salen, der var skyld i, at